

การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม
เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านดงจาง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1*

Development of a Student Support System Management Model
Participatory to Raise the Quality of Students Ban Dong Chong
Ang School Under Yasothon Primary Educational Service Area 1

ศุภิสรา กรแก้ว

Suphisara Kornkaew

โรงเรียนบ้านดงจาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1, ประเทศไทย

Ban Dong Chong Ang School, Yasothon Primary Educational Service Area 1, Thailand

E-mail: supitsarakornkaew@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการ
จำเป็นในการพัฒนารูปแบบ 2) สร้างและพัฒนารูปแบบ 3) ทดลองใช้รูปแบบ และ 4) ประเมินผลการใช้
รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนระดับการ
ศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านดงจาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1
ประชากร 158 คน ประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา
สถานักเรียน นักเรียน และผู้ปกครอง โดยกลุ่มทดลองคือครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 6 คน
เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.986 แบบสัมภาษณ์ รูปแบบที่พัฒนาขึ้น แผน
ปฏิบัติการทดลอง แบบประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล คุณค่า ความพึงพอใจ และการสนทนากลุ่มกับ
ผู้เชี่ยวชาญ 12 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพ

*ได้รับบทความ: 11 กุมภาพันธ์ 2568; แก้ไขบทความ: 8 กรกฎาคม 2568; ตอรับตีพิมพ์: 1 สิงหาคม 2568

Received: February 11, 2025; Revised: July 8, 2025; Accepted: August 1, 2025

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และความ ต้องการจำเป็นโดยรวมมีค่า PNI_{modified} เท่ากับ 0.307 โดยมีลำดับความสำคัญ ได้แก่ การส่งเสริมและ พัฒนานักเรียน การส่งต่อ การคัดกรอง การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. รูปแบบ DIBE5S3P Model มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการ เงื่อนไขความสำเร็จ ผลลัพธ์ และการประเมิน ซึ่งมีค่าความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.80-1.00
3. ผลการทดลองใช้พบว่ากิจกรรม 1-5 อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การประชุมครู การรู้จัก นักเรียนรายบุคคล การคัดกรอง การส่งเสริม และการป้องกันแก้ไข ส่วนกิจกรรมด้านการส่งต่ออยู่ในระดับมาก
4. ผลการประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล คุณค่า และความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องอยู่ใน ระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่ารูปแบบนี้มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริง

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ; การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน; แบบมีส่วนร่วม; เพื่อยกระดับ คุณภาพผู้เรียน

Abstract

The objectives of this research were to: 1) investigate the current situation, desirable condition, and needs for developing a participatory model, 2) design and develop the model, 3) implement the model, and 4) evaluate its effectiveness in enhancing the quality of basic education students at Ban Dong Chong Ang School, under the Yasothon Primary Educational Service Area Office 1. The population consisted of 158 participants, including the school board, administrators, teachers, student council, students, and parents. The experimental group comprised six homeroom teachers of Grades 7–9. Research instruments included a questionnaire with a reliability coefficient of 0.986, interviews, the developed model, an implementation plan, evaluation forms on efficiency, effectiveness, value, satisfaction, and a focus group discussion with 12 experts. Data were analyzed using descriptive statistics (frequency, percentage, mean, and standard deviation) and qualitative content analysis.

The research results found that:

1. The current situation was at a moderate level, the desirable condition at the highest level, and the overall needs assessment (PNI_{modified}) was 0.307, with priorities

ranked as student promotion and development, referral, screening, prevention and problem-solving, and knowing students individually;

2. The DIBE5S3P Model comprised six components: principles, objectives, processes, success conditions, outcomes, and evaluation, with the index of item-objective congruence (IOC) ranging from 0.80 to 1.00;

3. Implementation results indicated that activities 1–5, namely teacher meetings, student individual recognition, screening, student promotion, and prevention/problem-solving, were rated at the highest level, while referral activities were at a high level; and

4. The evaluation of efficiency, effectiveness, value, and satisfaction was at the highest level. These results confirm that the model is appropriate and feasible for practical application.

Keywords: Model Development; Student Care and Support System; Participatory; Learner Quality

1. บทนำ

สังคมไทยปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีปัจจัยหลายด้านที่ทำให้นักเรียนมีปัญหา ซึ่งตัวนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม จะต้องช่วยกันแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน และสถานศึกษาต้องพัฒนานักเรียนทุกคนให้มีคุณภาพตามศักยภาพ โดยใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนในสถานศึกษาให้มีคุณภาพสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2560-2579) เป็นแผนระยะยาวภายใต้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เน้นนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10 ยึดทางสายกลางบนพื้นฐานของความสมดุลพอดี รู้จักประมาณอย่างมีเหตุผล มีความรอบรู้เท่าทันโลกเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และความอยู่ดีมีสุขของคนไทย โดยยึด “คน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนา มีวัตถุประสงค์ 3 ด้าน คือ 1) พัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุลเพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา 2) สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรมภูมิปัญญาและการเรียนรู้ 3) พัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคน และสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2566)

ปัจจุบันการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังไม่มีประสิทธิภาพ ขาดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในด้านการให้ข้อมูลและความร่วมมือในการป้องกันปัญหาสอดคล้องกับผลการศึกษาของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559) ที่พบว่า ปัญหาที่สำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เกิดจากระบบการบริหารจัดการที่ยังไม่ประสิทธิภาพทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับสถานศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งต้องสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาระบบการบริหารระบบใหม่และเผยแพร่ความรู้สู่สถานศึกษาเพื่อแก้ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งการป้องกันปัญหาที่เป็นผลกระทบต่อพฤติกรรมเสี่ยงสำหรับเด็กและเยาวชนในวัยเรียนดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีนโยบายให้โรงเรียนทุกแห่งมีการบริหารจัดการควบคู่ไปกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน ซึ่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังหมายถึงการส่งเสริมพัฒนานักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหา โดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (จรรยาพร, 2567, หน้า 51-64) การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ งานที่ต้องจัดทำอย่างต่อเนื่อง 5 ด้าน คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน 5) การส่งต่อนักเรียน บทบาทของครูจึงสำคัญในการพัฒนานักเรียน คือการมีความรักเอื้ออาทร เอาใจใส่ดูแลนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ พร้อมจะแนะนำและร่วมกันแก้ไขปัญหาของนักเรียน โดยเฉพาะการทำงานที่มีระบบ มีกระบวนการการทำงาน มีหลักการปฏิบัติงาน มีเทคนิควิธีการและการใช้เครื่องมือต่างๆ เพื่อดูแลนักเรียน ความสำเร็จของงานย่อมเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ผลดีก็จะเกิดขึ้นกับทุกคนทั้งทางตรงและทางอ้อม ไม่ว่าจะเป็นครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หรือสังคมที่เกี่ยวข้องในทุกด้าน ซึ่งเป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ได้คุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพ แสดงให้เห็นว่าครูต้องพัฒนาตนเองให้เป็นครูมืออาชีพคือนอกจากจะทำหน้าที่ครูแล้วยังต้องทำหน้าที่อื่นๆ ที่เป็นการสนับสนุนหรือพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพดี เก่ง มีสุข ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานที่ 1 ด้านผลลัพธ์คุณภาพของเด็กปฐมวัยและมาตรฐานผลลัพธ์ของการเรียนรู้ ซึ่งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กนักเรียนมีมาตรฐานและมาตรฐาน

โรงเรียนบ้านดงจางวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 มีความต้องการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง จากการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนบ้านดงจางวาง ในปีการศึกษา 2564-2565 และจากการสำรวจเบื้องต้นของผู้วิจัยเกี่ยวกับการ

ดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนบ้านดงจาง พบว่า โรงเรียนบ้านดงจาง

- 1) ครูที่ปรึกษาซึ่งเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจและเทคนิคกระบวนการดำเนินงาน
- 2) บุคลากรในโรงเรียนบางส่วนยังขาดความตระหนักถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งจำเป็นจะต้องมีการกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน มีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้านรวมทั้งครูที่ปรึกษายังขาดคู่มือที่จะช่วยสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 3) ครูมีภาระงานที่รับผิดชอบมาก ทำให้ไม่มีเวลาในการดำเนินงานในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเต็มที่
- 4) ขาดการสนับสนุน การติดตามงาน การตรวจสอบอย่างจริงจังจากฝ่ายที่รับผิดชอบและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
- 5) ครูส่วนใหญ่ไม่เคยฝึกอบรมเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงขาดทักษะและความเข้าใจใน กระบวนการและการทำเอกสารของระบบ
- 6) ครูไม่สามารถเยี่ยมบ้าน นักเรียนได้ทุกคน นักเรียนให้ข้อมูลไม่สมบูรณ์และไม่ตรงกับความเป็นจริง
- 7) ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนขาดการประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน หรือ หน่วยงานภายนอก เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างเป็นระบบ (โรงเรียนบ้านดงจาง, 2565)

ด้วยสภาพและปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีโอกาสหรือแนวโน้มที่จะเกิดความเสี่ยงในด้านการเรียนด้านพฤติกรรม ซึ่งมีโอกาสที่จะประสบความล้มเหลวในการศึกษาและบรรลุตามเจตนารมณ์ของวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2560-2579) ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาค้นคว้ารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านดงจางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เพื่อนำมาพัฒนาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนที่เหมาะสมในการนำไปใช้พัฒนารูปแบบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพชีวิตของผู้เรียน ตามนโยบายการพัฒนาคุณภาพคนของประเทศโดยรวม

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านดงจาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านดงจาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านดงจางออง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโขง เขต 1
4. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านดงจางออง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโขง เขต 1

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านดงจางออง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโขง เขต 1 เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development (R&D)) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย 4 ระยะตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการพัฒนารูปแบบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านดงจางออง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโขง เขต 1 ประกอบด้วย

1. ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านดงจางออง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโขง เขต 1 เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิด
2. ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการพัฒนารูปแบบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านดงจางออง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโขง เขต 1 1) ประชากรที่ใช้ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการพัฒนารูปแบบ ฯ ได้แก่ (1) คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 8 คน (2) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน (3) ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 17 คน (4) สถานักเรียน จำนวน 15 คน (5) นักเรียน 102 คน (6) ผู้ปกครองสถานักเรียน จำนวน 15 คน รวม 158 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง 2) ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย นักวิชาการ จำนวน 2 คน ผู้บริหารการศึกษา 2 คน ผู้บริหารโรงเรียน 2 คน รวมทั้งสิ้น 6 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ได้จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านดงจางออง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโขง เขต 1 โดยมีประเด็นการสอบถาม 5 ด้าน คือ (1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (2) การคัดกรองนักเรียน (3) การส่งเสริมนักเรียน (4) การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน (5) การส่งต่อนักเรียน สำหรับวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ (1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัย

ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านดงจาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 เพื่อกำหนดประเด็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ (2) นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านดงจาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 จำนวน 3 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item-Objective Congruence Index) เกณฑ์การผ่าน 3 ท่าน คือมากกว่าหรือเท่ากับ .50 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขประเด็นในแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้างเพื่อนำไปใช้ในเก็บข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

- 1) ขอความอนุเคราะห์จากกลุ่มประชากรในโรงเรียนโดยแบบสอบถาม ประเด็นการสอบถามเพื่อสำรวจสภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านดงจาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 จำนวน 5 ด้าน คือ (1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (2) การคัดกรองนักเรียน (3) การส่งเสริมนักเรียน (4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา (5) การส่งต่อนักเรียน
- 2) การวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถามโดยวิธีทางสถิติ ได้แก่ การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และมีเกณฑ์การตีความหมายของค่าเฉลี่ยตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Rating Scales) โดยกำหนดรายละเอียด
- 3) วิเคราะห์องค์ประกอบและแนวทางการพัฒนารูปแบบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากการ สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยวิเคราะห์องค์ประกอบและแนวทางจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อให้ได้องค์ประกอบ/ขอบข่ายของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ

ประเด็นหลักในการสัมภาษณ์ครอบคลุมเนื้อหา ความหมายและความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน วัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน บทบาทของสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และการสร้างข้อสรุปตามประเด็นจากการสัมภาษณ์

ระยะที่ 2 สร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านดงจาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 มีวิธีดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลผลการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนความต้องการความจำเป็น ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ และองค์ประกอบการพัฒนาระบบในระยะที่ 1 มาร่างรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านดงจางอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1

2. ยกร่างรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านดงจางอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1

3. ประเมินร่างรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านดงจางอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 โดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน

ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านดงจางอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1

1) จัดทำแผนการทดลองใช้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านดงจางอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 2) อบรมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจในการดำเนินการตามคู่มือรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านดงจางอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 3) ทดลองใช้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านดงจางอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 6 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนปฏิบัติการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านดงจางอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 ซึ่งมีผู้วิจัยได้กำหนดกิจกรรมไว้ 7 กิจกรรมไว้ ดังนี้ 1) ประชุมครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2) การปฏิบัติการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 3) การปฏิบัติการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยการคัดกรองนักเรียน 4) การปฏิบัติการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมนักเรียน สำหรับนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม 5) การปฏิบัติการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการป้องกันและแก้ปัญหา 6) การปฏิบัติการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อ

ระยะที่ 4 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านดงจาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินคือครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 6 คน ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินเป็นแบบประเมินด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล ด้านคุณค่าและ ด้านความพึงพอใจหลังการทดลองใช้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับ คุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านดงจาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Rating Scales) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) โดยกำหนดเป็นค่าระดับมีประสิทธิภาพ/มีประสิทธิภาพ/ มีคุณค่า/มีความพึงพอใจ

การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้ค่าเฉลี่ยของผลคะแนนเป็นตัวชี้วัดตาม เกณฑ์ในการวิเคราะห์ ตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1997)

4. สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ผลการวิจัยสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบพบว่าสภาพ ปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็น (PNI) ค่าดัชนี PNImodified โดยรวมเท่ากับ 0.307 เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและ พัฒนานักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลตามลำดับ

2. รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพ ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านดงจาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 DIBE5S3E ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบคือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการ 4) เงื่อนไขความสำเร็จ 5) ผลลัพธ์ 6) การประเมิน ตามแผนภาพ 1 และรายละเอียดของรูปแบบในหัวข้อ ที่ 7 องค์ความรู้ที่ได้รับที่จะกล่าวต่อไป

ผลการประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับ คุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านดงจาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษา ยโสธร เขต 1 จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คนโดยใช้ค่าความสอดคล้อง (IOC: Index of Item-Objective Congruence) พบว่า มีค่าความสอดคล้อง IOC ระหว่าง 0.80-1.00 จึงสรุปว่ารูปแบบการ

บริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านดงจาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สามารถนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองได้

3. การทดลองใช้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านดงจาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 กับกลุ่มทดลอง คือครูประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 6 คน เป็นไปตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย 7 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมประชุมครูประจำชั้น 2) กิจกรรมการปฏิบัติการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 3) กิจกรรมการปฏิบัติการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน 4) กิจกรรม การปฏิบัติการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมนักเรียน 5) กิจกรรมการปฏิบัติการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการป้องกันและแก้ปัญหาผลการทดลองพบว่ากิจกรรมที่ 1-5 อยู่ในระดับมากที่สุด และ 6) กิจกรรมการปฏิบัติการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อ อยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินการใช้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านดงจาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ด้านคุณค่าและด้านความพึงพอใจพบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกแต่ละด้านพบว่า 1) ด้านประสิทธิภาพ มีความเกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ มีขั้นตอนชัดเจนและปฏิบัติได้ คุ่มค่าเหมาะสมกับระยะเวลาในการปฏิบัติกิจกรรม สถานที่ กำหนด วัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน ทดลองใช้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ คุ่มค่าเหมาะสมกับงบประมาณกับบุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความคุ้มค่าเหมาะสมกับสื่อ และอุปกรณ์ที่นำมาปฏิบัติ คุ่มค่าและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ครู และผู้ปกครอง อยู่ในระดับมาก 2) ด้านประสิทธิผล เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครู ผู้ปกครองซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดและสามารถปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ด้านคุณค่า มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา มีความจำเป็นต้องกำหนดเป็น นโยบายสู่การปฏิบัติของโรงเรียนจำเป็นต้องกำหนดเป็นนโยบายสู่การปฏิบัติของโรงเรียน ทำให้ เกิดความร่วมมือที่ดีต่อการจัดการศึกษา เป็นพลังขับเคลื่อนให้เกิดคุณภาพต่อการจัดการศึกษา มีประโยชน์ต่อผู้เรียน ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ 4) ด้านความพึงพอใจ มีความพึงพอใจกับกระบวนการหรือวิธีการของรูปแบบที่ใช้ ปฏิบัติการครั้งนี้ มีความพึงพอใจในการนำรูปแบบทางการบริหารการศึกษาที่ผู้วิจัยใช้ในการ ปฏิบัติงานครั้งนี้ มีความพึงพอใจกับผลการจัดกิจกรรมของรูปแบบที่ใช้ในการปฏิบัติการครั้งนี้ มีความพึงพอใจรูปแบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยเน้นสมรรถนะประจำสายงานของครูประจำชั้น ที่ใช้ปฏิบัติการครั้งนี้ ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ และสรุปผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบพบว่าสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็น (PNI) ค่าดัชนี PNI_{modified} โดยรวมเท่ากับ 0.307 เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลตามลำดับ นั้นแสดงว่ากลุ่มประชากรมีความพึงประสงค์ในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของชนกมณัฐ แสงสี และทินกฤตพัชร รุ่งเมือง (2564, หน้า 12-23) ได้ทำวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี และพระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) เพื่อศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี และพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) สภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ในการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านที่มีค่าสูงที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งเสริมนักเรียน รองลงมา คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ด้านการส่งต่อ และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 3) แนวทางการพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับดังนี้ 1) ด้านการคัดกรองนักเรียน 2) ด้านการส่งเสริมนักเรียน 3) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน 4) ด้านการส่งต่อและ 5) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

2. รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านดงจางอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 DIBE5S3E ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการ 4) เงื่อนไขความสำเร็จ 5) ผลลัพธ์ 6) การประเมิน ผลการประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านดงจางอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คนโดยใช้ค่าความสอดคล้อง (IOC: Index of Item-Objective Congruence) พบว่ามีค่าความสอดคล้อง IOC ระหว่าง 0.80-1.00 จึงสรุปว่ารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านดงจางวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สามารถนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองได้ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของอวยชัย ศรีตระกูล และคณะ (2556, หน้า 85-95) ที่ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วย หลักการและแนวคิดในการบริหาร ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหาร ได้แก่ การกำหนดนโยบาย การส่งต่อนโยบาย การมีส่วนร่วมของบุคลากรและการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย การวางแผน การจัดโครงสร้างองค์กร การนำองค์กร การปฏิบัติการ การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล การปรับปรุงพัฒนาและการประสานงาน เมื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาสร้างรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย 1) หลักการและแนวคิดการบริหาร 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหาร และ 3) กระบวนการบริหาร มีองค์ประกอบคือ การวางแผน การจัดโครงสร้างองค์กร การนำองค์กร การปฏิบัติการ การตรวจสอบ การติดตามและประเมินผล การปรับปรุงพัฒนาและการประสานงาน และรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากและมีประโยชน์อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพรศักดิ์ อุ่นใจ (2566, หน้า 348-360) ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลการช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาสภาพการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สร้างและทดลองใช้รูปแบบการพัฒนากลยุทธ์ และประเมินรูปแบบการพัฒนากลยุทธ์เพื่อส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ผู้ปกครองนักเรียน หัวหน้างานกิจการนักเรียน คณะกรรมการนักเรียน และครูที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 รวม 163 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงสถิติและเชิงเนื้อหา พบว่า 1) สภาพการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม พบว่า กลุ่มเป้าหมายได้ดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการคัดกรองนักเรียน 2) รูปแบบการพัฒนากลยุทธ์เพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ประกอบด้วย 1) ความเป็นมาและความสำคัญ 2) หลักการ 3) จุดมุ่งหมาย 4) กระบวนการ 5) การวัดและประเมินผล โดยใช้กลยุทธ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมการพัฒนา และการกำกับติดตามผล 3) ผลการใช้รูปแบบการพัฒนากลยุทธ์เพื่อส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม พบว่า กิจกรรมส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สามารถส่งเสริมให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นได้ โดยรวมอยู่ระดับมาก 4) ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนากลยุทธ์เพื่อส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการ กระบวนการและขั้นตอนในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
อย่างเป็นระบบ และนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์มา
เป็นกลุ่มปกติได้ คิดเป็นร้อยละ 94.83

3. การทดลองใช้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับ
คุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านดงจาง อังสัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม
ศึกษายโสธร เขต 1 กับกลุ่มทดลอง คือครูประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 6 คน เป็น
ไปตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย 7 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมประชุมครูประจำชั้น 2)
กิจกรรมการปฏิบัติการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 3) กิจกรรมการปฏิบัติการ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน 4) กิจกรรมการปฏิบัติการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการ
ส่งเสริมนักเรียน 5) กิจกรรมการปฏิบัติการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ผลการ
ทดลองพบว่ากิจกรรมที่ 1-5 อยู่ในระดับมากที่สุด 6) กิจกรรมการปฏิบัติการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้าน
การส่งต่ออยู่ในระดับมากสอดคล้องกับการศึกษาของกฤติยา พลอยเรียง (2554) ทำการศึกษาการดำเนินงาน
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตอำเภอเมือง อังสัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 พบว่า ครูควรเยี่ยมบ้านนักเรียนทุกคน ประสานกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด
เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมวางแผนกับโรงเรียนในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน จัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนให้ทำกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการแนะแนวเพิ่มมากขึ้นและตามความ
ต้องการของผู้เรียน ควรมีการประชุม วิเคราะห์นโยบาย มาตรฐานและข้อมูลพื้นฐานในการแนะแนวร่วม
กันเพื่อแก้ปัญหาและวางแผนการ ป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น และควรหาเทคนิควิธีการในการช่วยเหลือและ
ส่งต่ออย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับฐณวัฒน์ ฉัตรวุฒิรัมย์ (2566, หน้า 327-
339) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยหลักการมีส่วนร่วม โรงเรียน
บ้านบะแะ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน ด้วยหลักการมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านบะแะ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และทดลองใช้
ด้วยหลักการมีส่วนร่วม โรงเรียน บ้านบะแะ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูลการ สัมภาษณ์ จำนวน 5 คน ผู้เชี่ยวชาญในการระดมสมอง
(Brainstorming) เพื่อกำหนดโครงสร้างรูปแบบฯ จำนวน 13 คน ครูผู้สอน ตัวแทนนักเรียน กรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวแทนผู้ปกครองของนักเรียน (ผู้ปกครอง เครือข่าย) รวมทั้งสิ้น 61 คน การเก็บ
รวบรวมข้อมูลใช้การสอบถาม การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์เอกสาร การสังเกต แบบมีส่วนร่วมและการ
บันทึกข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติการบรรยาย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การ
วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัย พบว่าผลการทดลองใช้รูปแบบระบบการดูแลช่วยเหลือ

นักเรียน ด้วยหลักการมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านบะแค องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น การทดลองใช้รูปแบบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้วยหลักการมีส่วนร่วม: กลยุทธ์ การพัฒนา บุคลากรในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนาทุกข้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การทดลองใช้รูปแบบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้วยหลักการมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านบะแค องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยหลักการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน พบว่าโดยรวมมีระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน อยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินการใช้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านดงจาง อังกัตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ด้านคุณค่าและด้านความพึงพอใจพบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่มีกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจนต่อเนื่องสามารถเก็บข้อมูลและนำข้อมูลมาใช้หรือส่งต่อได้อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับภาคีเครือข่ายความสุข (2558) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึกที่เป็นการยอมรับ ความรู้สึกชอบ ความรู้สึกยินดีกับการปฏิบัติงาน ทั้งการให้บริการและการรับบริการในทุกสถานการณ์ ทุกสถานที่ สรุปได้ว่าการนำนวัตกรรมทางการบริหารการศึกษาที่สร้างขึ้นไปได้ สามารถปฏิบัติได้ มีกระบวนการ และวิธีการที่เป็นขั้นตอนของการจัดกิจกรรม สร้างความชำนาญให้ครูประจำชั้นมีสมรรถนะด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นอย่างดี

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรจัดให้มีครูแนะแนวหรือครูที่ทำหน้าที่แนะแนวโดยเฉพาะภายในสถานศึกษาเพื่อเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาของนักเรียน

1.2 ควรมีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคลของสถานศึกษา ด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) เพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล

1.3 ควรมีการวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อคัดกรองนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหาและจัดทำเอกสาร สนเทศผลการคัดกรองนักเรียนระดับสถานศึกษาที่เป็นปัจจุบันและจัดเก็บเป็นระบบ

1.4 ควรมีการจัดกิจกรรม เพื่อการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้เรียนรู้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยกำหนดรูปแบบที่หลากหลายตามสภาพและความเหมาะสม ความพร้อมของสถานศึกษา

1.5 ควรมีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหายุ่งยากซับซ้อนและต้องการความช่วยเหลือเฉพาะทาง ให้ผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือต่อไป

1.6 ควรให้คณะกรรมการการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานในชุมชน มีส่วนร่วมในการบริหาร โดยให้สถานศึกษารายงานผลการปฏิบัติงานการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนให้คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณา ในการประชุม และเห็นชอบการดำเนินงานด้วย

1.7 สถานศึกษาควรพัฒนาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยการส่งเสริม กิจกรรมเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง การแนะแนว การให้คำปรึกษา การเฝ้าระวังและส่งเสริมกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษบทบาทผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครอง ที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

2.3 ควรศึกษาความสัมพันธ์การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา กับคุณภาพของนักเรียน

2.4 ควรศึกษาวิจัยและพัฒนา รูปแบบความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนในการดูแล ช่วยเหลือ นักเรียนอย่างยั่งยืน

2.5 ควรมีการวิจัยและพัฒนา เรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างการให้คำปรึกษา กับครูที่รับผิดชอบงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ได้นำไปสู่การสร้างรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านดงจางอาจ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 โดยใช้ชื่อรูปแบบว่า DIBE5S3E อันเป็นผลลัพธ์ของการบูรณาการทั้งด้านแนวคิด กระบวนการ และการปฏิบัติจริงภายในสถานศึกษา รูปแบบดังกล่าวได้รับการออกแบบให้ครอบคลุมทุกมิติของการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีความเป็นระบบชัดเจน สามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทของสถานศึกษา

องค์ประกอบหลักของรูปแบบ DIBE5S3E ประกอบด้วย 6 ส่วนสำคัญ ได้แก่ 1) หลักการ 2)

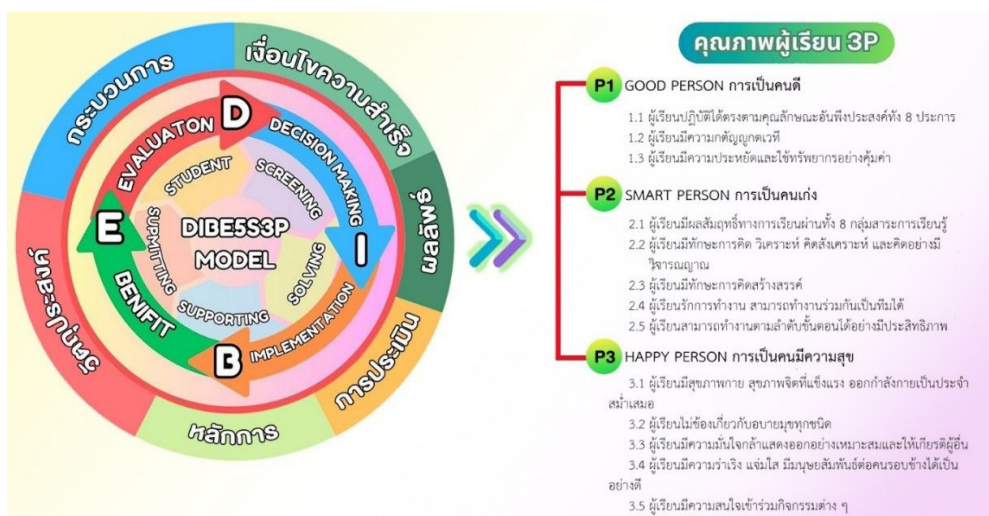

วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการ 4) เจื่อนใจความสำเร็จ 5) ผลลัพธ์ และ 6) การประเมิน ทั้งนี้แสดงตามแผนภาพที่ 1 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์และการเชื่อมโยงของแต่ละองค์ประกอบ ที่นำไปสู่การยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม รูปแบบ DIBE5S3P Model ตามรายละเอียด ดังนี้

1. การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม (DIBE) ประกอบด้วย 1) D = Decision Making การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่ม ตัดสินใจ และปฏิบัติการ 2) I = Implementation การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ด้านทรัพยากร การบริหาร และประสานความร่วมมือ 3) B = Benefits การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4) E = Evaluation การมีส่วนร่วมในการประเมิน

2. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5S ประกอบด้วย 1) S1 = Student การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) S2 = Screening การคัดกรองนักเรียน 3) S2 = Screening การคัดกรองนักเรียน 4) S3 = Solving การส่งเสริมและพัฒนาการเรียน 4) S4 = Supporting การป้องกันและแก้ไขปัญา 5) S5 = Submitting ส่งต่อนักเรียน

3. ผลลัพธ์ คือคุณภาพผู้เรียน (3 P) P1 = Good Person การเป็นคนดี ประกอบด้วย 1) ผู้เรียนปฏิบัติได้ตรงตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ 2) ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวที 3) ผู้เรียนมีความประหยัดและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า P2 = Smart Person การเป็นคนเก่ง ประกอบด้วย 1) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) ผู้เรียนมีทักษะการคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3) ผู้เรียนมีทักษะการคิดสร้างสรรค์ 4) ผู้เรียนรักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกันเป็นทีมได้ 5) ผู้เรียนสามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) P3 = Happy Person คนมีความสุข รายละเอียดดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- กฤติยา พลอยเวียง. (2554). การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตอำเภอเมืองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). ราชบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- จรณินท์ ศรีฉ่ำ. (2567). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในเขตพื้นที่ตำบลยี่ล้น อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง. *วารสารบรรณการศึกษาศาสตร์และมนุษย*, 5(2), 51-64. https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JOB_EHS/article/view/275025
- ชนกมณัฐ แสงสี และทินกฤตพัชร รุ่งเมือง. (2564). แนวทางการพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรีและพระนครศรีอยุธยา. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 6(3), 12-23. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jmbr/article/view/252175>
- ฐณวัฒน์ ฉัตรภูมิรศม. (2566). การพัฒนารูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้วยหลักการมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านบะแค องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก*, 9(2), 327-339.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พรศักดิ์ อุ่นใจ. (2566). รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 31(1), 348-360.
- ภาณุเดช เพียรความสุข. (2558). *ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการให้บริการของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*. (รายงานการวิจัย). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- มูลนิธิชัยพัฒนา. (2566). *เศรษฐกิจพอเพียง*. เข้าถึงได้จาก <https://www.chaipat.or.th/publication/publish-document/sufficiency-economy.html>
- โรงเรียนบ้านดงจาง. (2565). *รายงานการประเมินตนเอง ประจำปีการศึกษา 2565*. เอกสารอัดสำเนา. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). *คู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา.
- อวยชัย ศรีตระกูล, ฉลอง ขาตรูประชีวิน, วิทยา จันทรศิลา และสำราญ มีแจ้ง. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 15(4), 85-95 https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edujournal_nu/article/view/16104/14655
- Best, J. W. (1997). *Research in education*. (7th ed.). Allyn and Bacon.

